

1. Odkrycie promieniotwórczości.
2. Promieniotwórczość naturalna.
3. Promieniowanie α .
4. Promieniowanie β^- .
5. Promieniowanie γ .
6. Przenikliwość promieniowania.
7. Prawo rozpadu promieniotwórczego.

Odkrycie promieniotwórczości

W 1896 roku Henri Becquerel badając zjawiska związane ze świeżo odkrytymi przez Roentgena promieniami X zauważył, że substancje zawierające uran same z siebie bez żadnych czynników zewnętrznych powodują naświetlanie umieszczonej w pobliżu i zawiniętej w czarny papier kliszy fotograficznej.

Klisza, na której Becquerel zaobserwował zaczernienie.

Duży wkład w dalsze badania nad promieniotwórczością wnieśli Maria i Piotr Curie. Odkryli i wyodrębnili dwa nowe pierwiastki: rad i polon wysyłające intensywniejsze niż uran promieniowanie.

Razem z Henrim Becquerelem otrzymali za badania nad promieniotwórczością w 1903 roku Nagrodę Nobla z fizyki.

Niektóre jądra atomowe są trwałe, czyli stabilne.

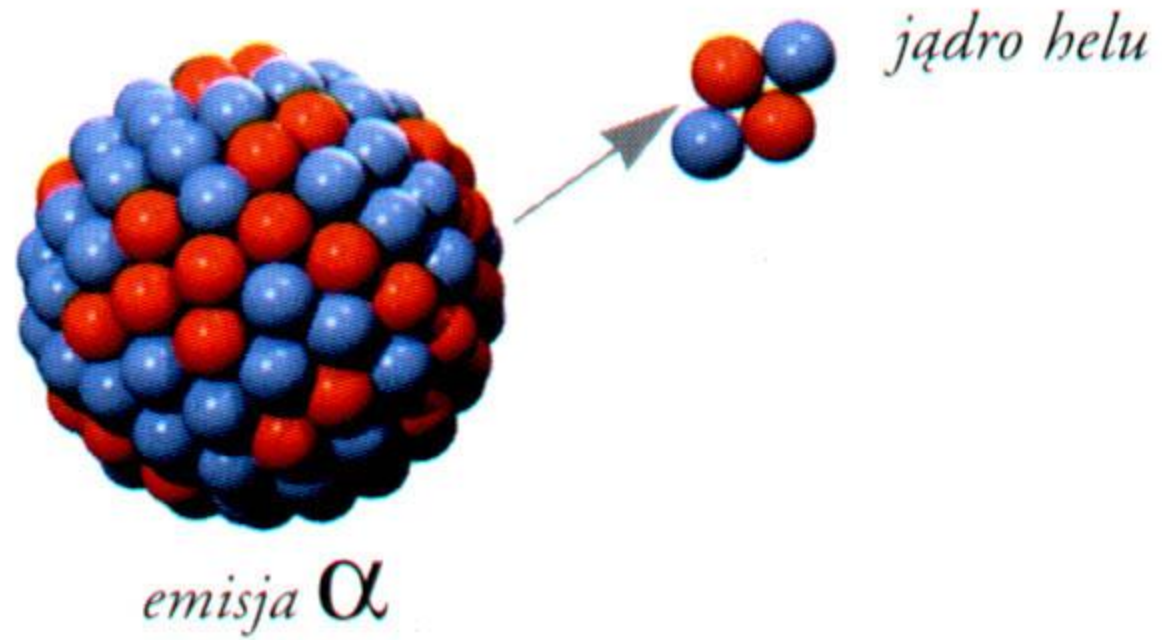
Inne jądra samorzutnie przekształcają się w jądra innych pierwiastków, wysyłając promieniowanie.

Takie jądra nazywamy niestabilnymi.

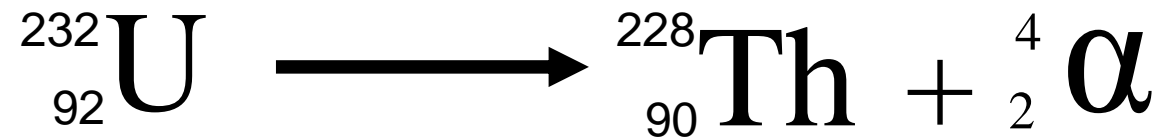
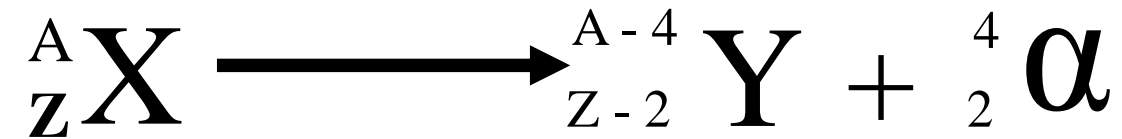
Jądra niestabilne rozpadają się emitując trzy rodzaje promieniowania:
 α , β , γ .

Promieniotwórczości naturalna to zjawisko samorzutnej przemiany jąder atomowych w inne, połączone z emisją promieniowania alfa, beta, gamma.

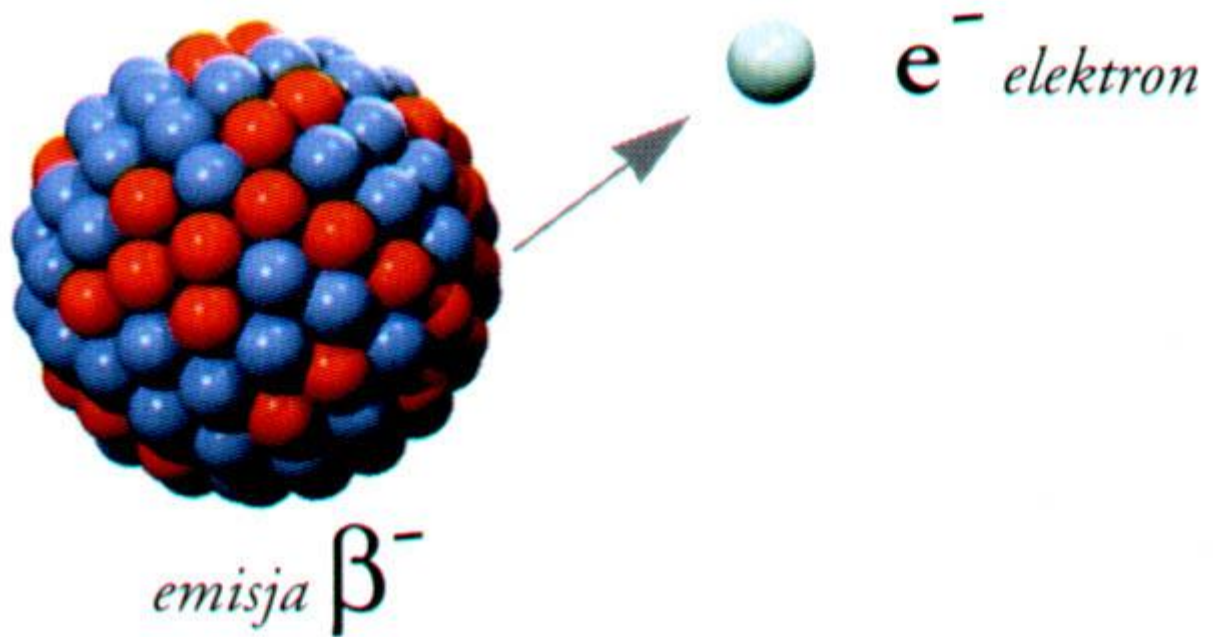
Promieniowanie α

Rozpad α polega na samorzutnej emisji cząstki α (czyli dwóch protonów i dwóch neutronów).

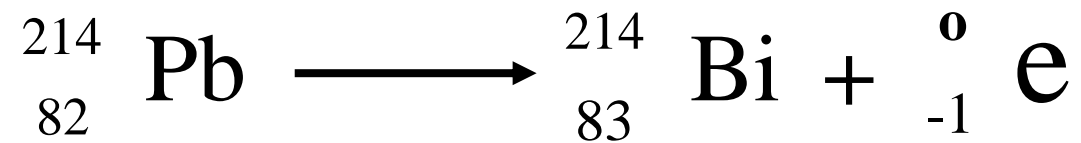
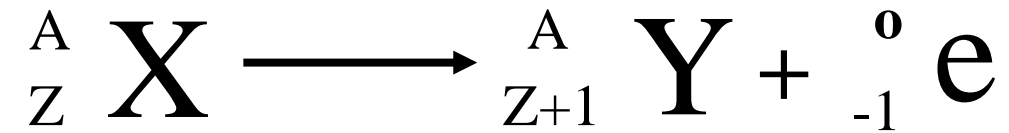

Promieniowanie β^-

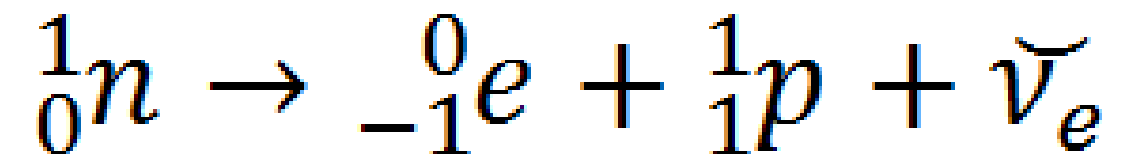

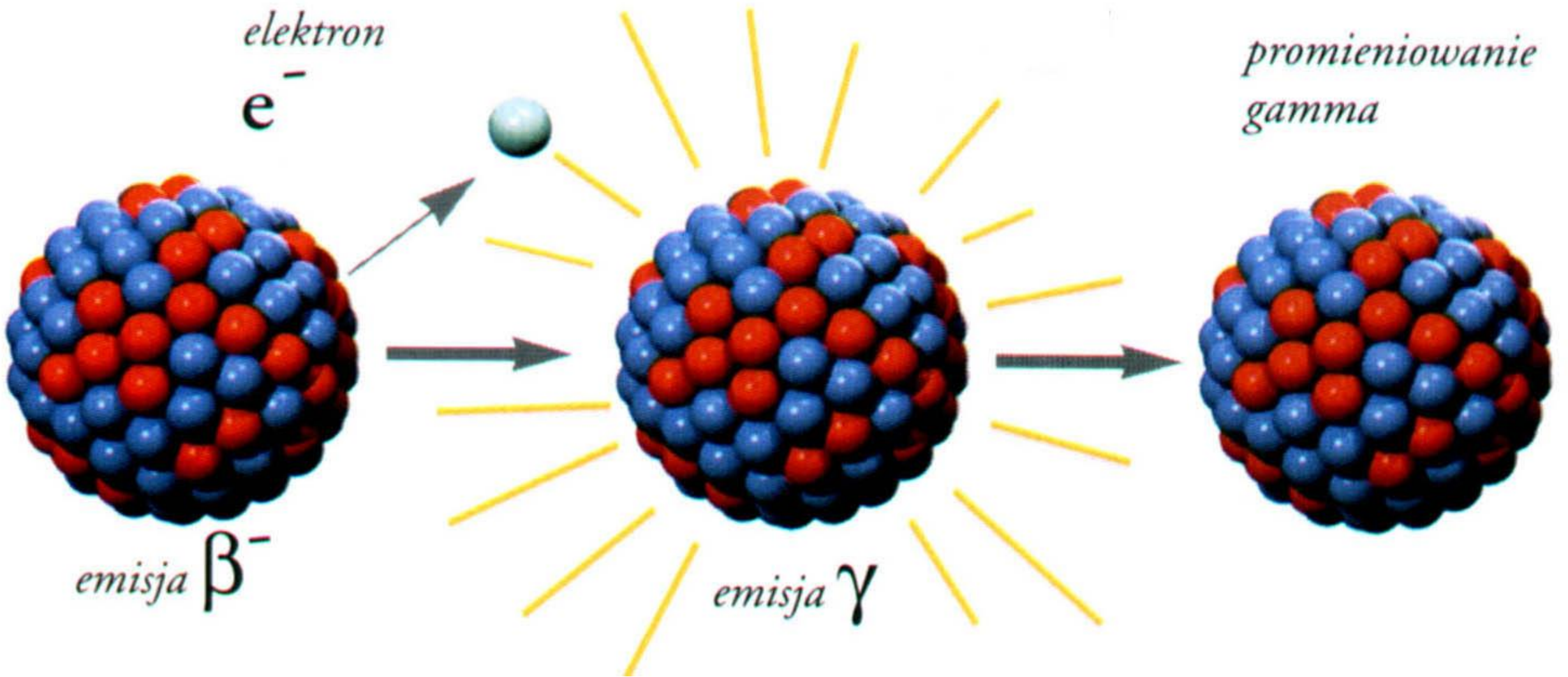
Rozpad beta, to emisja elektronu i przemiana jądra atomu w jądro innego pierwiastka, który ma o jeden proton więcej.

Elektron w przemianie β^- powstaje w wyniku rozpadu neutronu na proton i elektron.

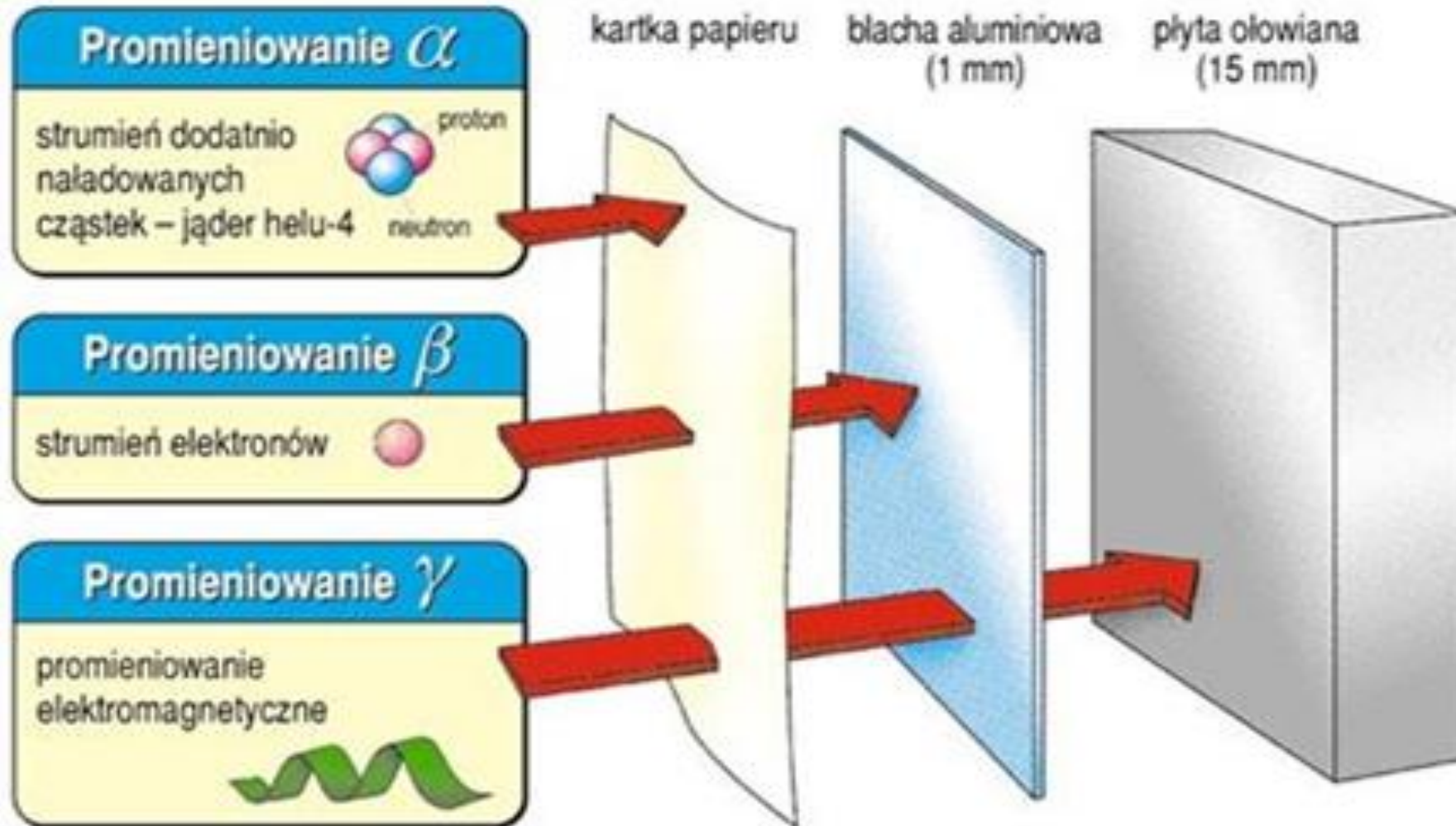

Promieniowanie γ

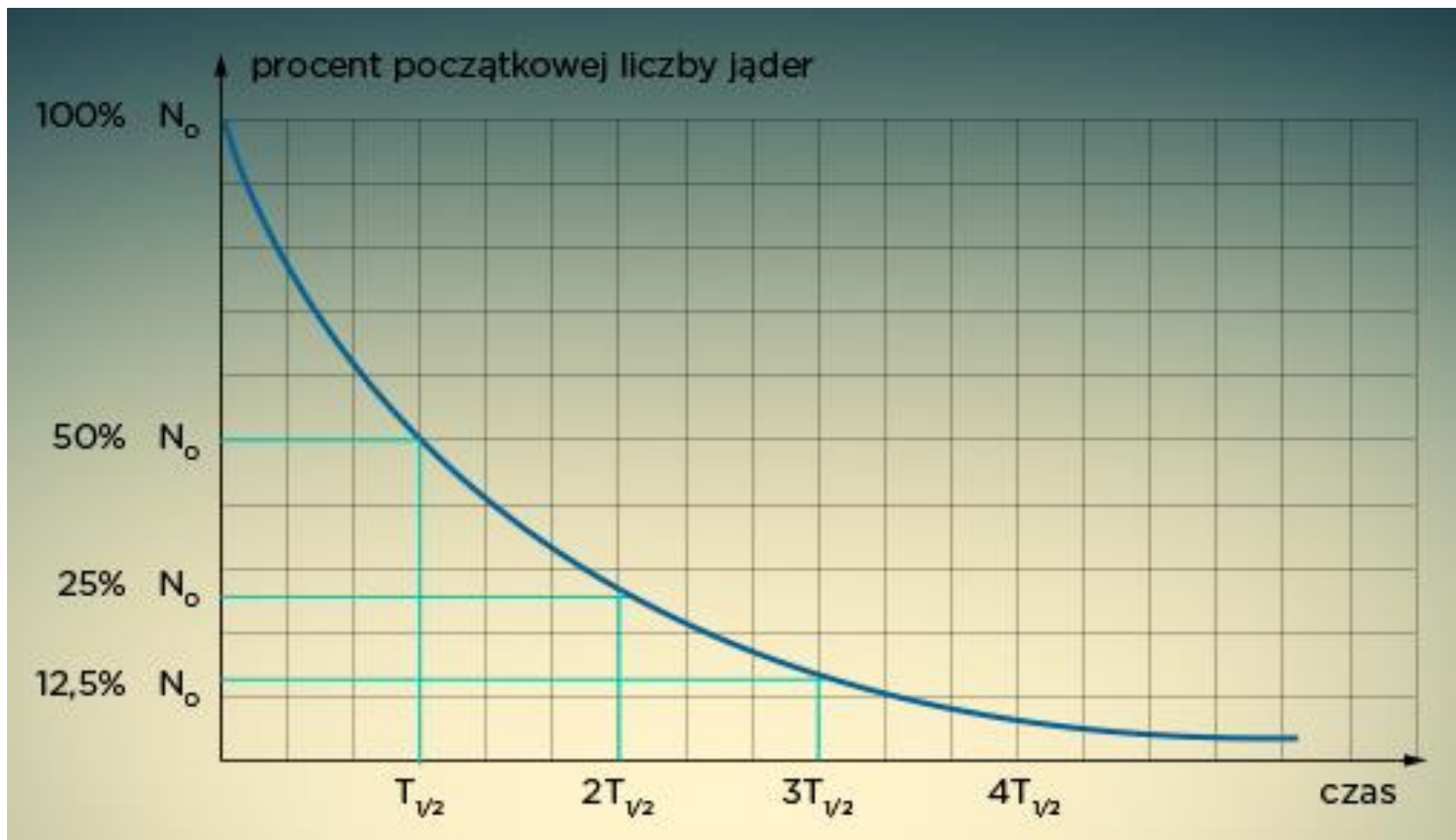

Promieniowanie gamma to promieniowanie elektromagnetyczne (inaczej strumień wysokoenergetycznych fotonów) towarzyszące rozpadowi α lub β , gdy powstające jądro jest w stanie wzbudzonym. Przechodząc później do stanu podstawowego oddaje nadmiar energii.

Przenikliwość promieniowania

Prawo rozpadu promieniotwórczego

Nie jesteśmy w stanie określić, które dokładnie jądra atomowe w danej próbce się rozpadną, ale wiemy, jaka ich część rozpadnie się w określonym czasie.

Czas połowicznego rozpadu to czas, w którym połowa jąder danego izotopu promieniotwórczego ulega rozpadowi.

Czas ten, oznaczany symbolem $T_{1/2}$

$$N = N_0 \left(\frac{1}{2} \right)^{\frac{t}{T_{1/2}}}$$

gdzie:

N – liczba obiektów pozostałych po czasie t ,

N_0 – początkowa liczba obiektów

Czas połowicznego rozpadu dla poszczególnych izotopów może być bardzo różny, ale dla każdego z nich jest ściśle określony.

${}_{87}^{218}\text{Fr}$	0,002 s
${}_{89}^{223}\text{Ac}$	2,2 min
${}_{86}^{222}\text{Rn}$	3,8 dni
${}_{84}^{210}\text{Po}$	138 dni
${}_{88}^{226}\text{Ra}$	1520 lat
${}_{92}^{238}\text{U}$	$4,5 \cdot 10^9$ lat